Indira Buljubašić

04.03.2024. 11:15
Pogledano: 1,010 puta

Povežimo se – brže, bolje, jače (Citius, Altius, Fortius)!

U Prvoj OŠ Ilidža 41 učenik VI i VIII razreda kroz više predmeta snimio je dokumentarni film o XIV ZOI u Sarajevu. Tokom 6 mjeseci obišli su 10 lokacija, upoznali grad i olimpijski duh, uz podršku gradonačelnice Benjamine Karić i Jure Franka.

Autori: Kerim Omerbegović i Inidra Buljubašić

Pedagoška uvjerenja

Obrazovanje, to je ono što ostane nakon što zaboravite sve što se naučili u školi. (Albert Einstein)

Naša pedagoška uvjerenja zasnivaju se na tome da škola ne smije biti samo raspored časova i propisani kurikulum. Školi, definisanoj kao odgojno – obrazovna ustanova, svojim radom u ovu definiciju moramo dodati i pridjev zabavna. Učiti se ne smije samo u učionici, jednako kako se ne čita samo u čitaonici ili jede samo u restoranu. Većina nas ne razmišlja o tome kako djeca doživljavaju školu i šta im najviše ostaje u sjećanju. Osmišljena i optimalna kombinacija učenja u i izvan škole našu nastavu čini mnogo zanimljivijom i pristupačnijom učenicima.

Vrata školskih učionica moraju biti otvorena – neophodno je da u njih uđu sadržaji i drugih nastavnih predmeta, neobičnih aktivnosti, ali da i mi iz svojih učionica ponudimo drugima svoje ideje, prakse, spoznaje. Škola više nikad ne smije biti mjesto na kojem sa učenicima razgovaramo i učimo samo ono što mi ili neko drugi misli da ih trebamo/moramo učiti. Potrebno je čuti naše učenike i dozvoliti da ih, bar nekad, podučavamo o onome što bi oni željeli. Pomažući im da uče, učit ćemo s njima. Često i od njih.

POLAZIŠTA

Kao što smo već naveli u kratkom opisu osnovni motiv za osmišljavanje prakse i njenu realizaciju bila je želja da olimpijske igre, kao simbol svjetskog mira i bratstva među ljudima svijeta, budu „podloga“ koja će nam kao nastavnicima pomoći da ostvarimo međurazrednu i međupredmetnu povezanost; unaprijedimo vještine timskog rada, istraživanja, medijske pismenosti, kritičkog promišljanja i ljubavi prema sportu i zajedništvu.

Za nas kao nastavnike praksa je predstavljala izazov, prije svega zbog intenzivnih aktivnosti, te potrebe da stvorimo inovativno okruženje za učenje i to mahom izvan škole jer smo uočili i osjetili potrebu za razvojem partnerstva sa širom zajednicom, ustanovama kulture i sporta, porodicama naših učenika i aktivnim sudionicima ZOI 1984 iz regije. Naš motiv je bila i želja da se na mlade generacije prenese duh tog historijskog događaja, kao i da se istraže emocije i sjećanja koja su obilježila taj period, uz povezivanje pošlosti sa sadašnjošću i budućnošću.

Evaluirajući postignuća jednog učenika koji pohađa nastavu po individualno prilagođenom programu, a koji je uz to i pripadnik nacionalne manjine, zaključili smo da mu kreativna i dinamična nastavna praksa uveliko može pomoći u zadovoljenju njegovih potreba i ostvarenju u nekim novim i drugačijim aktivnostima, prije svega onim vanučioničkim.

U našim školama nastavnici, ukoliko se i odluče da zajedno osmisle i realizuju neku praksu, mahom to čine sa kolegicama i kolegama koji realizuju nastavu iz istog ili „srodnih“ nastavnih predmeta. Baš zato, naša praksa je usmjerena bila i na nas, nastavnike, imajući u vidu da jedno od nas ima manje godina nego ono drugo staža i da ne predajemo previše srodne predmete. Zato smo praksu doživjeli i kao lični razvoj, učenje, pomijeranje profesionalnih granica.

U konačnici, kao što to naziv naše prakse i kaže, namjera nam je bila i da se sa našim učenicima povežemo bolje i jače.

CILJ I ŽELJENI ISHODI

Vrlo često se u školi i mimo nje učenici sreću samo sa tragičnim i teškim periodima i događajima iz naše historije. Cilj nam je bio da se kroz svojevrstan vremeplov vratimo 40 godina unazad kako bi učenici, baš u mjesecima kad su medijski najviše bili izloženi svakodnevnim vijestima i informacijama o ratovima u svijetu, istražili, upoznali i osjetili jedan motivirajući događaj iz naše historije koji je pokazao zajedništvo ljudi cijelog svijeta.

Ishodi:

- jačanje vlastitog jezičko-kulturnog identiteta komunikacijom na maternjem i stranim jezicima (engleski, njemački, turski i slovenački)
- razvijanje kritičkog mišljenja i različitih načina razumjevanja pročitanog
- uključivanje učenika koji nastavu realizuju po IPP-u kao aktivnih sudionika, sa posebnim osvrtom na dramski iskaz u cilju razvoja njihove integracije i socijalizacije

- značaj čitanja za bolje razumjevanje svakodnevnog života i međuljudskih odnosa u njemu - upoznavanje sa fazama nastanka filma
- tematsko povezivanje sadržaja kroz različite nastavne predmete
- razvijanje vještine za rješavanje problema i logičko povezivanje podataka
- pronalaženje, čuvanje, organizovanje i kreiranje digitalnih sadržaja
- upoznavanje sa autorskim pravima i njihovim poštivanjem

DETALJAN OPIS REALIZACIJE

1. korak: Predstavljanje prakse učenicima i formiranje prvih međurazrednih timova

Sa učenicima smo razgovarali o tome da li su čuli da su se u našem gradu održale zimske olimpijske igre, šta znaju o njima, i od koga su dobili informacije kojima raspolažu. Formirani su podtimovi. U svakom timu je bilo i učenika šestog i učenika osmog razreda. Svaki je dobio zadatak da održi kratak sastanak na školskoj online platfromi i izvijesti nas na sljedećem zajedničkom sastanku šta bi o ZOI '84 u Sarajevu voljeli znati, istražiti i koje zadatke bi voljeli preuzeti za svoj tim. Na sljedećem zajedničkom sastanku timovi su informisali o onome što su dogovorili, te smo uočili da je potrebna određena preraspodjela učenika unutar timova, kako bismo ujednili one istih interesovanja. Na taj način učenicima smo dali mogućnost da nam pomognu u kreiranju same prakse, što smatramo jedinim ispravnim putem za realizaciju bilo koje nastavne prakse. Kao dominantna, iznjedrila se ideja o snimanju dokumentarnog filma posvećnog obilježavanju 40. godišnjice održavanja ZOI u Sarajevu.

2. korak: Obilazak deset lokacija

Kako smo već naveli, sa učenicima smo obišli više lokacija na kojima su održana takmičenja iz pojedinih sportskih disciplina, kao i lokacije na kojima se, sem u Olimpijskom muzeju, nalaze sačuvani eksponati iz tog perioda (prilog 3). Realizacija ovog koraka je zahtijevala našu dobru pripremu i dosta istraživanja, kao i dosta učeničkog i našeg vremena, prije ili poslije nastave. Bez obzira na to, slobodno možemo reći da su posjete svim lokacijama snažno uticale na socijalizaciju, povezivanje nas i učenika i donijela nam mnogo radosti. Ovaj korak smo iskoristili i da učenicima damo osnovna znanja o poslovnom komuniciranju, s obzirom na to da je sve posjete trebalo unaprijed dogovoriti, pa smo u par slučajeva učenike podstakli da pošalju mailove zahvalnosti odgovornim osobama iz ustanova i objekata koje smo posjetili.

3. korak: Pronalaženje, prikupljanje i selekcija printanog, digitalnog i video-materijala

Na sljedećem zajedničkom sastanku smo sa učenicima razgovarali o impresijama, emocijama i iskustvima nakon drugog koraka, te počeli prve pripreme za izradu scenarija za naš dokumentarni film. U ovom koraku je njihov zadatak bio pronalaženje, prikupljanje i selekcija printanog, digitalnog i video materijala, kao i razgovori sa članovima porodice koji pamte olimpijske dane u Sarajevu. U ovoj fazi naročito je do izržaja došao značaj čitanja za bolje razumjevanje svakodnevnog života i međuljudskih odnosa u njemu, te razvijanje kritičkog mišljenja i različitih načina razumjevanja

pročitanog. Učenici su intenzivno posjećivali gradsku i školsku biblioteku, pronalazili fotografije u porodičnim fotoalbumima i ostvarivali kontakte sa svima za koje su smatrali da im mogu dati dodatne informacije. Poštivanje autorskih prava i način navođenja materijala koji se koristi bili su tema na časovima informatike. Na sastancima koje smo održavali u školi ili na školskoj online platformi komentarisali smo prikupljene materijale, vršili selekciju i objasnili učenicima kako se materijal grupiše i evidentira.

4. korak: Predprodukcija filma

U ovoj fazi se vrše dogovori sa učenicima oko lokacija na kojima želimo snimati. Nismo imali nikakav budžet, sem onog ličnog. Također, nismo pravili nikakvu audiciju za glumce, nego je odlučeno da u filmu svi glume kako bi svi učenici bili uključeni, a posebno kako bi učenici koji u učionici pokazuju vidljivu odbojnost ili strah od javnog nastupa se suočili sa tim problemom i ojačali vlastiti jezičko kulturni identitet.

Sljedeći korak je bilo osmišljavanje kakav dokumentarni film želimo snimiti. Nakon detaljnijeg upoznavanja sa dokumentarnim filmom na časovima BHS jezika jednoglasno smo odlučili da je film neka vrsta krune naše višemjesečne prakse i da ga, uz temeljne odlike dokumentarizma, trebamo obojiti prikazima učeničkih doživljaja i njihovog stava o odabranoj građi.

Dvjema grupama učenika povjerena je izrada sinopsisa, uz naše mentorstvo. Uslijedile su sve faze neophodne u predprodukciji: scene, njihov redoslijed, pisanje scenarija, ideje o kostimima i scenografiji. U svakom navedenom koraku učenici su održali i mnogo sastanaka bez nas, a materijal i ideje koje su nastajale na tim dogovorima su bile mnogo bolje, kreativnije i kvalitetnije od onog što smo očekivali, tako da su nas (čemu kriti?) veoma usrećili i dodatno motivisali. U osmišljavanju i kreiranju nekih kostima pomogle su nam i majke naših učenika.

5. korak: Produkcija filma

Film smo snimali tokom zimskog raspusta. Sem na 10 lokacija koje smo na početku nastavne prakse obišli sa učenicima, u predprodukciji je zaključeno da neke scene trebamo snimiti i u lokalnim ćevabdžinicama, burekdžinicama (zbog čuvene krilatice), na taxi štandovima, što smo i učinili. Neke scene su snimljene i u učionici, koju smo u tu svrhu, nazvali studijom, kako bismo okruženje za učenje dodatno oplemenili magijom filma (prilog 2). Sve vrijeme smo evidentirali utiske o angažmanu učenika: poštivanja termina snimanja, komunikacija na maternjem i stranim jezicima (engleski, njemački, turski i slovenački), uvažavanje drugačijeg mišljenja, kritičko razmišljanje, snalaženje u izmjenama plana, kako bismo na kraju prakse mogli napraviti formativnu procjenu.

6. korak: Postprodukcija filma

Sa učenicima smo pregledali snimljeni materijal. Sve grupe su dobile različite zadatke: prijedlozi muzike koju ćemo koristiti, poštujući autorska prava; prijedlozi zvučnih efekata; osmišljavanje

vizuelnog izgleda početka filma; kritička procjena treba li neku scenu ponovo snimiti. Uslijedila je montaža filma. Uspjeli smo ostvariti kontakt sa gospodinom Juretom Franko, čije je video-obraćanje našim učenicima bilo veoma motivirajuće i emotivno (prilog 4).

7. korak: Premijera i distribucija filma

Predpremijera filma održana je našoj školi jer su ga učenici prvo htjeli pokazati svojim drugarima iz škole. Svoju premijeru film je imao 6.2.2024. godine u do zadnjeg mjesta ispunjenoj sali kina „Igman" na Ilidži. Za premijeru, učenici su nacrtali zastave zemalja učesnica na XIV zimskim igrama, te su sa njima izašli na pozornicu i predstavili se publici (prilog 1). S obzirom da je premijeri prisustvovao veliki broj naših kolegica i kolega iz drugih škola film je našao svoj put ka učionicama više škola: Sedma osnovna škola, Osnovna škola „Malta", Osnovna škola „Musa Ćazim Ćatić", Deseta osnovna škola, itd. u kojima je korišten u okviru nastave iz različitih nastavnih predmeta i razredne i predmetne nastave. U našoj školi film je prikazan u okviru časova svih odjeljenskih zajednica. Bilo je zanimljivo čuti refleksijenaših kolegica i kolega o tome kako je koji uzrast doživio film, kakva su pitanja postavljali i slično (prilog 5). Imali smo više medijskih gostovanja gdje je do izražaja došlo odlično snalaženje učenika u nastupima u programu uživo. Na molbu gospodina Franka, učenici su napravili i prevod filma na engleski jezik. Načelnik općine Ilidža, nakon što je pogledao film, je novčano simbolično nagradio svakog učenika.

EFEKTI; POSTIGNUTI REZULTATI

Efekte ove nastavne prakse i danas primjećujemo kod naših učenika. Sa zadovoljstvom smo zaključili da smo ostvarili sve planirane ishode, pri tome omogućivši i učenicima i sebi nezaboravno iskustvo. Znanja i vještine stečene ili razvijene u ovoj nastavnoj praksi učenici primjenjuju i u okviru drugih nastavnih predmeta, prvenstveno one koje se tiču kritičkog odnosa prema medijskim sadržajima, njihovom odabiru i selekciji, kulturi dijaloga i argumentiranju ličnih stavova. Upoznali su se sa važnošću autorskih prava. Naš učenik koji nastavu pohađa po IPP-u je nakon prakse, a posebno nakon ostvarene uloge u filmu, ojačao svoje samopouzdanje, podigao pogled i učestvovao u još par kratkoročnijih praksi veoma predano. Učenici su stekli mnogo novih znanja i vještina, upoznali dijelove grada koje dotad nisu poznavali. Prošli su kroz sve faze nastanka jednog filma, okušavši se u pisanju scenarija, montaži, scenografiji. Proširili su vokabular iz maternjeg i stranih jezika korištenih u filmu. Njihova zainteresovanost je bila ogromna, a ostali učenici iz škole često izražavaju želju na našim i časovima drugih nastavnica i nastavnika da učestvuju u nekoj praksi koja podrazumijeva mnogo učenja izvan škole. Mnogobrojni medijski nastupi i natpisi ojačali su njihovo samopouzdanje, što se reflektuje i na njihov svakodnevni školski život. Mada se u školama često snimaju i objavljuju različiti video-zapisi, školske priredbe i slično, spoznaja da je veoma malo škola snimilo polusatni dokumentarni film koji je postao materijal za učenje, primjenjiv u svakoj školi u zemlji, je efekat na koji smo veoma ponosni. Baš zato što se praksa pokazala veoma uspješnom i što smo se dodatno povezali sa našim učenicima jer smo dosta vremena proveli zajedno, ovakav potencijal bilo bi šteta ne iskoristiti i ne nastaviti njegovati, tako da se nastavna praksa nastavila i ove školske godine kroz praksu posvećenu

položaju žene kroz vijekove.

Link filma: https://www.youtube.com/watch?v=rVZPW9i4P9A

Dodatni komentari i sugestije drugim nastavnicima koji bi željeli implementirati ovu ideju u svojoj sredini

U svakoj sredini možemo pronaći zanimljive događaje, ljude, pojave, legende, običaje i slično koje mogu postati tema ovakvih nastavnih praksi. Praksu je važno dobro planirati, ali i učenicima dozvoliti da u nju ugrade svoje ideje, ono što žele saznati, vidjeti, istražiti, uraditi. Uloga nastavnika mora biti izrazito motivirajuća na početku prakse. Tokom realizacije, uloge se čak često promijene, pa učenici motiviraju nastavnike u čemu je velika ljepota ovakvih praksi. Za sve nastavnice i nastavnike koji film žele koristiti u svojim učionicama, film će, simbličnо, biti dostupan na godišnjicu njegove premijere, na YouTube kanalu Kerim Omerbegović.

Tags

NIN 2024

Collections

Nominovane prakse

NIN 2024